O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2000 йил 10 май чоршанба

Сотувда эркин нархда
№ 89 (2386)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

Яша ва ёдингда тут

ОЗОДЛИК ФАРЗАНДЛАРИ

Ватанни севмоқ иймондандур, дейилади ҳадиси шарифда.

Дарҳақиқат, иймонли инсонгина ўз юртини севади, халқ озодлиги ва фаровонлиги учун жонини жабборга беради, ҳар қандай таҳқиру тазйиқларга қарамасдан миллатининг шаънини, шавкатини осмон қадар кўтариш учун курашади.

Ватанимиз тарихида ҳам бундай жасоратли инсонлар жуда кўп ўтган. Мустақиллик туфайлигина биз уларни танияпмиз, улкан даҳоларидан баҳраманд бўлаяпмиз.

Ёзувчи ва публицист Ғаффор Хотамов уларни «ОЗОДЛИК ФАРЗАНДЛАРИ» деб атайди ва бундай инсонларнинг эрк йўлидаги фаолиятлари хусусида жўшқин ҳикоя қила туриб дейдики: «Улар-ку, жаҳаннам қаърида гуллар ундирган, йўқдан бор қилган. Аммо бугун — Ватан озод бўлган бир пайтда, элим, юртим деса, нега юрак аланга олмайди? Шундай масъулиятли даврда, Ватан ва миллат хизматидек шарафли ишда Йўлбошчимизга қанот бўладиган, жадидсифат оловюрак инсонлар нега ҳаётда камдан-кам учрайди?..»

Бу — муаллифнинг ҳаммамизга ва ҳар биримизга берган саволидир.

Бу саволнинг нақадар долзарблигини билмоқчи бўлсангиз, газетамизнинг 2-саҳифасида берилаётган «Озодлик фарзандлари»ни мутолаа қилинг!

2-бет

ИНСОН ХОТИРАСИ – МУҚАДДАС

Президент Ислом Каримовнинг Фармонига кўра, халқимизнинг Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун жон фидо этган фарзандлари хотирасини абадийлаштириш, бугун ҳам эл-юртимиз обрўйини юксалтиришга, ёшларни тарбиялашга ҳисса қўшаётган фахрийларни ҳурматлаш мақсадида мана икки йилдирки, мамлакатимизда 9 май – Хотира ва қадрлаш куни сифатида кенг нишонланмоқда. Айтиш мумкинки, бу нафақат жанг майдонларида қурбон бўлганларни хотирлаш, балки фронт ортида фидокорона меҳнат қилган отахон ва онахонларимизга иззат-икром кўрсатиш, мустақил Ўзбекистон тараққиётига ўз улушини қўшиб келаётган фахрийларимизни ардоқлаш борасидаги хайрли ишлардандир.

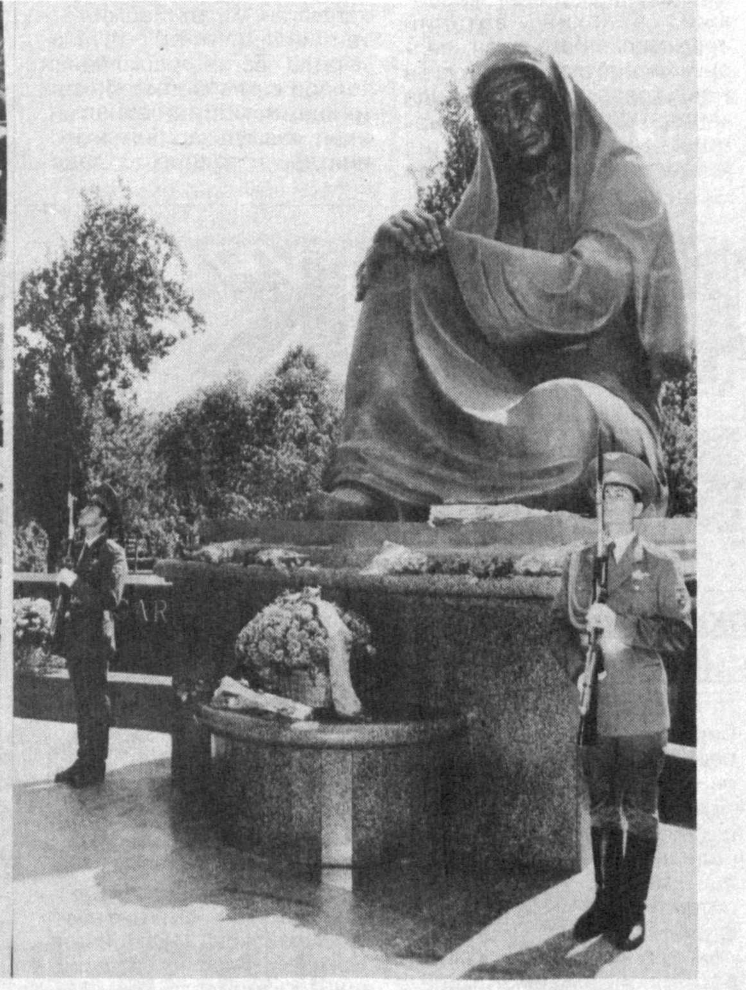

Хотира ва қадрлаш кунининг умумхалқ миқёсида нишонланишини таъминлаш барча давлат, нодавлат ва жамоат ташкилотларининг бирламчи вазифаси, мамлакатимиз фуқароларининг маънавий бурчига айланган. Ушбу қутлуғ сана шарофати билан бутун республикамизда минглаб уруш ва меҳнат фахрийларига ҳурмат-эҳтиром кўрсатилиб, совға-саломлар улашилди. Уруш даҳшатларини кўрган, истибдод зулмини тортган ва истиқлол кунларига етган фахрийлар билан учрашувларда кишиларимиз маънавияти бойимоқда, қалбларидаги уйғоқ хотира ва фахр туйғуси мустаҳкамланмоқда.

Умумхалқ байрами – Хотира ва қадрлаш кунининг ўтказилиши, 1941-1945 йиллардаги Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 55 йиллиги муносабати билан Вазирлар Маҳкамасининг "Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида"ги қарори қабул қилиниши ҳам фахрийларимизга бўлган ғамхўрликнинг яна бир намунаси бўлди.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан Тошкент шаҳри марказида барпо этилган Хотира майдони халқимизнинг миллий қадриятлари, ўтганлар руҳига чуқур ҳурматни ўзида мужассам этган, миллий меъморлик анъаналари асосида бунёд этилган ҳақиқий зиёратгоҳга айланди.

9 май куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Хотира майдонини зиёрат қилиб, «Мотамсаро она» ҳайкали пойига анвойи гуллар қўйди.

Давлатимиз раҳбари бу ерга йиғилган уруш ва меҳнат фахрийларини қутлуғ байрам билан самимий қутлади.

Шу ернинг ўзида Юртбошимиз оммавий ахборот воситалари вакилларининг саволларига жавоб қайтарди:

– 9 майни нима учун Хотира ва қадрлаш куни сифатида нишонлаймиз деганда, мен аввало шуни айтаманки, бу кунда юрт озодлиги, халқимизнинг бугунги ҳаёти учун жонини фидо қилган ота-боболаримиз хотираси, жигарбандларини кутиб қалби фарёдга тўлган мунис онахонларимиз олдида бош эгамиз, – деди жумладан Ислом Каримов. – Инсон хотираси – муқаддас. Шундай экан, мана бир йилдирки бу майдонга зиёратга келувчилар сафи узилмаётгани, зиёратчилар мармар лавҳаларда ота-боболари номларини кўриб, кўзларига ёш олаётганининг ўзи амалга ошираётган савобли ишларимизга берилаётган муносиб баҳо, деб ўйлайман.

Хотира нафақат ўтмишни унутмаслик, балки бугунги ҳаётимизнинг қадрига етиш, эртанги кунни тўғри тасаввур этиш, демакдир. Хотира инсонни келажакка очиқ кўз билан қарашга ўргатади. Шу боис, бугунги ёшлар оталаримизнинг юртимиз эрки ва озодлиги, миллатимиз равнақи йўлида чеккан заҳматлари, кўрсатган жасоратларини унутмаслиги, улардан ибрат олиб яшашлари даркор.

Қадрлаш эса, хонадонларимизга файз-барака бағишлаб, қилаётган эзгу ишларимизга оқ фотиҳа тилаб ўтирган қарияларимизнинг ҳурматини жойига қўйишдир. Зеро, мўътабар отахон ва онахонларимизни ҳаётлигида қадрлаш барчамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Беҳзод УСМОН (ЎзА).

СУРАТЛАРДА: тадбирдан лавҳалар.

Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган суратлар.

УЗУН ЙЎЛЛАР

Сен менинг бобомсан — Хотира.
Сен менинг момомсан — Қадр.
Бир узун йўллар-а... Хотира...
Бир узун йўллар-а... Қадр...

Ғалвирак дунёнинг доғлари
Пўпанак боғлайди рахтма-рахт.
Хотира — канглумнинг тоғлари,
Қадр — канглум суянган дарахт.

Вужудимда оқар ўлпанглаб
Умиддан то армонга қадар.
Хотира мен-да бир чулпангман,
Мен-да бир новдангман Қадр.

Сен менинг бобомсан — Хотира.
Сен менинг момомсан — Қадр.
Бир узун йўллар-а... Хотира...
Бир узун йўллар-а... Қадр...

Икром ОТАМУРОД.

БУЮК ҲИКМАТ ИЖОБАТИ

Хотира ва қадрлаш куни республикамизнинг барча шаҳар ва қишлоқларида кенг нишонланди

Қорақалпоқ халқининг «Ўтганларни сийлаган бой, тирикларни сийлаган бий бўлади» деган ҳикмати бор. Хотира ва қадрлаш кунида ана шу эзгу нақл ўз ижобатини топди. Аввалambор, ҳамма жойда киндик қони мазкур муқаддас заминга тўкилган Абу Райҳон Беруний, Сулайман Боқирғоний, Маманбий, Ойдўсбий, Ерназар Олакўз, Жиен Жирау, Кунхўжа, Ажиниёз, Бердақ, Оллаёр Дўстназаров каби алломаю саркардалар, Чор ҳамда Қизил империя қатағонлари қурбонлари, иккинчи жаҳон урушининг шаҳидлари хотирасини тиклаш бўйича амалий ишлар қилинди.

Инсониятга катта кулфатлар келтирган иккинчи жаҳон уруши фронтларига Қорақалпоғистондан 66 минг азамат отланган эди. Улардан анчасининг қабрлари узоқ ўлкаларда қолиб кетди. Хотира ва қадрлаш кунида, ушбу кун арафасида уларнинг ҳар бири эъзозу эътиборда бўлди. Азиз отахон ҳамда онахонларга мухтарам Президентимиз томонидан ажратилган пул мукофотлари, ҳомий ташкилотларнинг совғалари тантанали равишда топширилди.

Шу куни Қорақалпоғистон пойтахтига Тўрткўл ва Тахтакўпирдан, Қангликўл ва Элликқалъадан, Кегайли ва Қўнғиротдан, Хўжайли ва Мўйноқдан, хуллас, барча шаҳарлар ва тумандардан нуронийларнинг вакиллари тўпландилар. Улар иккинчи жаҳон уруши шаҳидлари ёдгорлиги пойига гулчамбарлар қўйдилар. Ҳомий ташкилотлар, жамоатчилик, санъат аҳли уларнинг хизматида бўлди.

Беруний туманида Хотира ва қадрлаш кунига бағишлаб ўтказилган тадбирлар, айниқса, каттаю кичикнинг қалбида бир умр муҳрланиб қолди. Бутун миллатимиз ифтихори — Абу Райҳон Беруний ҳазратларининг рамзий қабри зиёрат қилинди, аллома номидаги шаҳарнинг Шайх Аббос Вали мавзесидаги шаҳидлар хотираси ёдгорлигига яқин жойда «Хотира хиёбони» барпо этилди ва Шарқ меъморчилиги услубида қурилган 350 ўринли қариялар чойхонаси фойдаланишга топширилди. Фахрийларга дастурхон ёзилиб, ош тортилди.

Оролбўйининг ҳамма гўшаларида муқаддас сиймолар, азиз зотлар, барча ўтганларнинг хотираси шу тариқа эҳтиром билан эсга олинди.

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фашизмга қарши жангтоҳларда хоразмлик 20 минг нафардан ортиқ жангчи қурбон бўлган эди. Уларнинг табаррук номлари халқнинг қалбида яшаб келмоқда. Вилоят маркази — Урганч шаҳрида барпо этилган муҳташам «Хотира ва қадрлаш хиёбони» бунинг тасдиғидир. Бу ерда нақшинкор арклар кўрк бағишлаб турган миллий айвонлар ичидаги умрбоқий темир китобларга ана шу шаҳидларнинг исми-шарифлари зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилди.

Хотира ва қадрлаш кунида эса мазкур хиёбон марказидаги «Мотамсаро она» ҳайкалининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда уруш ва меҳнат фахрийлари, ҳокимликлар, жамоат ташкилотлари раҳбарлари, корхона ва хўжаликларнинг вакиллари, талаба ва ўқувчилар иштирок этиб, иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган жангчилар, Ватан озодлиги ва эл фаровонлиги йўлида шаҳид бўлганларнинг руҳи-покларини ёд олиб, эҳтиром кўрсатдилар.

— Бизда байрамлар кўп. Аммо мен бугун аждодлар хотираси барҳаётлигининг гувоҳи бўлдим, — дея шаҳардаги 5-мактаб ўқувчиси Улуғбек Полвонов дилидагини тўкиб солди. — Ва шу лаҳзада халқи фарзандларини ардоқлаган, Юртбошиси халқини улуғлаган мамлакатнинг ўғлони бўлганимдан фахрланиб кетдим. Биз, ёшлар шундай юртнинг, шундай халқнинг муносиб ворислари бўлишга сўз берамиз.

Сотим АВАЗ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хотира ва қадрлаш куни шарафига Фарғона вилоя ти нинг Учкўприк, Бешариқ, Тошлоқ туманларида «Хотира хиёбонлари» бунёд қилинди.

— Бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор, — дейди уруш ва меҳнат фахрийси Ураимжон ака Абдураимов. — Мени нима қувонтиради денг? Хотира ва қадрлаш кунида юртимиз, миллатимиз озодлиги йўлида жонини фидо этган табаррук сиймолар номлари эсга олинибгина қолмасдан, Ватанимиз обод, халқимиз турмуши фаровон бўлиши йўлида курашган ва шу эзгу ниятда меҳнат қилаётган барча одамларга таъзим ва ҳурмат-эҳтиром бажо келтирилди.

Бу, ишончим комилки, халқимизни метиндек жипслаштириб, руҳига малҳам бўлди, иродасини бақувват, иймонини бутун қилди.

Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан қатағон йилларида шаҳид кетган қарийб 300 нафар ҳамюртимизнинг пок номлари тикланди. Уларнинг фарзандлари, невара ва чевaралари бугун ўз аждодларига кўрсатилган бундай иззат-икром, ҳурмат-эҳтиромдан беҳад мамнун бўлдилар.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошкентнинг шундай биқингинасида Эшонгузар қишлоғи бор. Кеча қишлоқ марказидаги Шаҳид аскар монументи пойи турфа гулларга тўлиб кетди. Бамисоли бутун Зангиота тумани Хотира ва қадрлаш куни Ватан азодлиги ва мустақиллиги учун азиз жонларини аямаган аждодларимиз руҳини ёд этгани, элни обод қилган ота-оналаримиз меҳнатларини улуғлагани шу ерга тўплангандек бўлди.

Бугун Зангиота туманида 283 нафар уруш қатнашчиси яшаб турибди. Уларга кўрсатилаётган эътибор, иззат-ҳурмат қалбларни ғурурга тўлдираётир. Уруш қатнашчилари Саидалихон Хўжаев, Мансур Мирзаев, Файзираҳмон Шокиров, Зокир Мўминов, Қаюмжон Азимов, Маҳамат Иброҳимов ва бошқалар ана шу эътибор ва меҳр-мурувватдан куч олиб яшаяпмиз, дейишди.

Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси туман кенгашининг раиси Мирза Аҳмедов билан туман ҳокими Ҳасан Нурматов йиғилганларни мустақил Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеа — Хотира ва қадрлаш куни билан табриклашди. Озодлигимиз учун курашларда қурбон бўлганлар, фронт орқасини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшган ажойиб инсонлар хотираси ёдга олиниб, Қуръон оятлари тиловат қилинди, уруш ва меҳнат фахрийларига тўн кийдирилиб қимматбаҳо совғалар топширилди.

— Хотира ва қадрлаш куни иккинчи йилиёқ ҳаётимизга чуқур сингиб кетди, — дейди уруш қатнашчиси Исмоғил Каримов. — Сўнгра, бундай байрамлар авлодлар ворислигини тарбиялашда, ёшлар Ватан туйғусини чуқур ҳис этувчи баркамол инсонлар бўлиб етишишларида алоҳида аҳамиятга молик бўляпти.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Мана, бир неча кундирки, осмонда булут пайдо бўлади-ю, тезда тарқаб кетади. Гоҳо айрим жойларга ёмғир бир-икки томчилаб қўяди. Ҳамманинг кўзи кўкда. Аммо кеча осмон тип-тиниқ эди. Ҳали соат етти бўлмасдан, Қарши шаҳри кўчалари одамларга тўлиб кетди. Невaралари қуршовидаги нуроний отахонлару онахонлар,гулдаста кўтарган йигит-қизлар — ҳамма-ҳамма «Мотамсаро она» ёдгорлиги томон бормоқда. Уларнинг оқимига қўшилиб кетаяпман-у, хаёлим олис-олисларга кетади.

Эсимда, қай бир йили 9 майни Усмон Юсупов туманида кутишга тўғри келган эди. Олис чўл тумани эмасми, марказида одам сийрак. Шу пайт 15-20 чоғлик мотоциклчилар (қуроллари ҳам бор) шиддат билан ўтиб кетишди-да, уруш қурбонларига ўрнатилган ёдгорлик қаршисида тўхташди. Бу ерда уч-тўрт нафар раҳбар, собиқ кекса жангчилар туришарди. Фахрий жангчилардан бири тутила-тутила русча ёзилган матнни ўқиди. Сўнгра қаҳрамон шаҳарлар шарафига автоматдан ўқ узилиб, салют берилди. Шу билан тантанали маросим тугади...

Бугун ўша 9 май билан Хотира ва қадрлаш кунини муқояса қиламан. Осмон билан ерча фарқ бор. Инсон ҳамиша қорнига эмас, қадрига йиғлайди. Худога шукурки, бугун шаҳидлар ёд этилиб,қадрланаяпти. Эсла, ёд эт, ўтган кунларингни ва бугунингни қиёсла. Токи, бугуннинг қадрига ет, деяётгандек гўё «Мотамсаро она».

«Қашқадарё» газетасини варақлайман. Унинг биринчи саҳифасида Президентимизнинг уруш ва меҳнат фахрийси Соиб Усмоновнинг вафоти муносабати билан йўллаган шошилинчномаси. Шошилинчномани ўқийман-у, Юртбошимизнинг элимиздаги ҳар бир оқсоқолни қадрлашини, ҳурматини жойига қўйишини, халқимизга хос бу хислат у кишида олий нуқтага етганини ҳис қиламан. Ҳис қиламан-у, қалбим тўлиб кетади. Қаранг, «Зар қадрини заргар билади» деганларидек, инсон қадрини асл инсон билади. Билгани учун ҳам, Инсон хотираси олдида бош эгади, унутмайди. Шу тариқа буюк келажакка талпинади.

Назаримда, ўтган икки йил мобайнида 9 май нафақат Хотира ва қадрлаш куни, балки меҳр-оқибат, мурувват айёми сифатида ҳам юракларга ўрнашди. Шу боис Қарши шаҳрида,даставвал, «Мотамсаро она» ҳайкали пойига гуллар қўйилди. Сўнгра «Шуҳрат қўрғони» зиёрат қилинди. Кўча-кўйда, уйда ҳам ёшдир-қаридир шаҳидларни ёдга олди.Бир зум сукутга толди. Бу шунчаки сукут эмас эди. Улар аждодлари руҳи олдида бош эгиб, «Юртим, қиёсингни топмадим асло! Сендек жаннатмакон мамлакат учун, ҳатто жонимни беришга ҳам тайёрман!» дея ўз-ўзига хитоб қилдилар. Шундан ҳамманинг руҳи тетик. Энг муҳими, эртадан умиди катта.

Шу ишонч, шу кўтаринки кайфият Қарши шаҳри аҳолиси, барча қашқадарёликларни сира тарк этгани йўқ, этмайди ҳам. Хотира ва қадрлаш байрамида бу ўзининг асл ифодасини топди.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Айём муносабати билан пойтахтдаги Шайхонтоҳур туманининг «Оқлон», «Жарариқ», «Янгиобод», «Новза» каби 48 та маҳалласининг барчасида хотира маросимлари уюштирилди. Гузарларда, чойхона-ошхоналарда марҳумлар шарафига ош тарқатилди, тиловатлар ўқилди. Уруш ва меҳнат фахрийларига алоҳида ҳурмат-эъзоз, меҳр-саховат кўрсатилди. Чунончи, «Истиқлол» ресторанида бўлиб ўтган учрашувда 600 нафар отахону онахонга туман ҳокимининг совғалари топширилди. Булардан ташқари, фахрийлар ўқув даргоҳларига ҳам таклиф қилиндилар. Долғали йилларда турли жабҳаларда кўрсатган жасоратларини ёшлар даврасида гоҳ қувониб, гоҳ маъюс тортиб, эсга олдилар. Уларни тинчликни ва мустақилликни қадрлашга, обод ва озод Ватан равнақи йўлида пухта билим эгаллаб, ҳалол ишлашга ундадилар. Пировардида кеча эрталаб туман фаоллари ҳамроҳлигида «Мотамсаро она» ёдгорлик мажмуини зиёрат қилдилар. Миллат озодлиги йўлида шаҳид кетганлар, эл-юрт ободлиги равнақига ҳисса қўшганлар руҳини ёд айлаб ҳайкал пойига гуллар тўшадилар.

Юртимизда бундай тақдир соҳиблари кўплаб топилади. Дарҳақиқат, уларни эслаш, жасорат-матонатлари олдида таъзим бажо келтириш биз — бугунги авлод учун ҳам қарз, ҳам фарздир. Хотира ва қадрлаш куни ана шундай эзгу ғояларга йўғрилгани билан ҳар биримизга ғоят азиз. Энг муҳими, у шўролар замонида коммунистик мафкура томонидан онгимизга мажбуран сингдирилган айрим байрамлардан кескин фарқ қилади. Ўзининг миллийлиги ва халқчиллиги, энг нозик инсоний кечинмаларга дахлдорлиги билан алоҳида ажралиб туради.

Абдунаби ҲАЙДАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Кеча эрталабданоқ Акмал Икромов туман ҳокимияти олдидаги майдон ва унинг рўпарасидаги дам олиш хиёбони одамлар билан гавжумлашди. Миллати, жинси ва ёшидан қатъий назар, бу ерга келганларнинг юз-кўзларида қувонч, миннатдорлик ва шукроналик балқийди. Оҳиста янграётган вазмин мусиқа қалбларга осойишталик олиб киради.

Байрам фидойи миллатпарвар Акмал Икромов ҳайкали пойига «Нуроний» жамғармаси туман бўлими томонидан гулдаста қўйиш билан бошланди. Уруш даҳшатларини тотган отахон ва онахонларимиз бир зум сукутга кетдилар. Улар ушбу лаҳзада бугунги кунни кўролмасдан кетган дўстлари, ёр-биродарларини эслаб, хаёлга ғарқ бўлишди.

— Президентимиз Фармонига кўра, иккинчи жаҳон урушида фашизмга қарши курашда ҳалок бўлган, Ватан озодлиги ва мустақиллиги йўлида шаҳид кетган фарзандлар хотирасини абадийлаштиришдек улкан тадбир — «Хотира ва қадрлаш куни» бу йил иккинчи бор ўтказилмоқда, — дейди биз билан суҳбатда уруш қатнашчиси, биринчи гуруҳ ногирони Фаттоҳ Қодиров. — Мазкур байрамнинг ўзига хос томони шундаки, фронт ортида туриб, меҳнат қилганларга ҳам алоҳида ғамхўрлик ва иззат-ҳурмат кўрсатилмоқда. Шунинг учун ҳам бир йил давомида «Хотира ва қадрлаш куни» халқ ичига кириб, умуммиллий ва умумхалқ байрамига айланди. Ғалаба байрами деган ибора ўз-ўзидан бизга бегона бўлиб қолди. Таъкидлаш жоизки, байрам халққа зўрлаб тиқиштирилмади, балки одамлар уни ўз ихтиёрлари билан қабул қилдилар. Сабаби, у инсонийликка, меҳр-мурувватга асосланган.

Байрам тантаналари давомида туманда истиқомат қилувчи уруш фахрийлари учун дастурхон ёзилди ва ҳокимлик томонидан совға-саломлар улашилди.

Шундан сўнг байрам туман маданият ва истироҳат боғи, маҳаллалар, ташкилот ва корхоналарда давом этди.

Г. ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Кеча Юнусобод тумани ҳокимияти биносида Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини табриклаш маросими бўлиб ўтди.

Байрам олдидан уйимизга туман ҳокимлигидан вакиллар келиб, пул мукофоти, озиқ-овқат маҳсулотлари бериб, табриклаб кетишганди, — дейди 87 ёшли уруш фахрийси Александр Лазеров. — Бугун яна эслашиб, бу ерга таклиф этишибди.

— Ростини айтсам, умрим бино бўлиб, уруш фахрийларига бунчалик эҳтиром билдирилганлигини эслолмайман, — суҳбатга қўшилди 92 ёшли Ўринбой ота Рўзиев. — Эслашиб, табриклашиб, автобусга чиқариб, Хотира майдонини зиёрат қилдириб, яна уйингизга келтириб қўйишса... Ҳурмат шунчалик бўлади-да! — дейди у хурсандчилигини яширолмай.

Маросим сўнгида мактаб ўқувчилари, олийгоҳ талабалари йиғилганларни анвойи гуллар билан муборакбод этишди. Уруш ва меҳнат фахрийлари Хотира майдонида ҳам бўлиб, «Мотамсаро она» ҳайкали пойига гулчамбарлар қўйдилар

Б. ОСТОНАҚУЛОВ.
«Халқ сўзи» мухбири.

Яша ва ёдингда тут

Бугун биз мўътабар инсонлар сиймосида ва асрлар давомида юртимизнинг чинакам озодлиги орзусида қурбон бўлганлар мисолида** - илоҳим, уларнинг арвоҳлари шод бўлсин! - **Ватанни ардоқлаш, уни ёмон кўзлардан ва ҳаракатлардан асраб-авайлаш, ҳимоялаш, керак бўлса, она юртимиз учун жонимизни ҳам фидо қилишдек буюк инсоний фазилатни ўрганмоғимиз лозим.

Ислом КАРИМОВ.

ОЗОДЛИК ФАРЗАНДЛАРИ

Биз, истиқлол шарофати билан халқимизнинг асрий армонлари юзага чиқмоқда, деймиз. Бунда нималар кўзда тутилади?

1. Истибдод

Ҳар бир даврнинг ўз фидойилари бўлади. Улар ўзларидан тарихни нурлантирувчи излар қолдиради. Миллат шарафи деганда биз, энг аввало, ана шундай сиймоларни кўз олдимизга келтирамиз.

Имом Бухорий, Аҳмад Фарғоний, ибн Сино каби инсоният тафаккур дунёсини бойитган сиймолар халқимиз учун нечоғлик мўътабар бўлса, Тўмарис, Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур каби Ватан озодлиги йўлида қаҳрамонлик кўрсатган зотлар ҳам миллат учун шунчалик азиз ва ардоқлидир.

Дунё илму маърифат билан обод. Лекин қарамлик нима эканлигини яхши билган, истибдод ситамини бошидан кечирган одамлар бу дунёдаги энг ноёб неъмат озодлик эканлигини жуда теран англайдилар.

Уйингизга бегона бир одамнинг бостириб кириши ғурурингизни қанчалик таҳқир этади. Тағин у зўравонлик қилса, қизғаниб аяйдиган оилангизда сиз билан бирга яшаса, йиллар мобайнида сизга зулм ўтказса, бош устингизда тегирмон тошини айлантириб турса, бунга қандай чидаб яшаш мумкин, ахир?!

Ватан ҳам бир оиладек гап. Ота-боболаримиз оиласини, аҳли аёлини ёт назарлардан қанчалик эҳтиёт қилган бўлса, она Ватанини ҳам шунчалар асраган. Ватан — бизнинг қисматимиз, номусимиз, оримиз. Шу боис унга ғанимлар тажовуз қилганида ҳамиятли фарзандлар оёққа турган, Ватан ҳимояси йўлида жонбозлик кўрсатган.

Биз, соҳибқирон салтанати инқирозга юз тутгач, миллат парчаланиб кетганини афсус-надомат билан таъкидлаймиз. Бу йиллар тарихимизнинг кир, қоронғи йиллари бўлди, деймиз. Лекин ўзига бино қўйган амир ва хонлар кундалик маишатидан ортмаган, эл-улус ўз ташвишига ўралашиб қолган ўша аянчли йилларда, босқинчилар зулми остида ҳам миллат шарафини мардона ҳимоя қилган, унинг манфаатлари йўлида жон олиб-жон берган қўрқмас ва баҳодир ўғлонлар ўтган. Тўғри, бу йиллар тарихи ҳали мукаммал ўрганилган эмас.

Манбаларда қайд этилишича, 1885 йили Фарғона водийсида йирик халқ ғалаёни бўлган. 1891, 1898 йилларда жафокаш улус яна исён қилган. Шундан кейин ўтган ўн саккиз йил ичида, биргина водийнинг ўзида икки минг икки юз марта истибдодга қарши одамлар бош кўтарган.

Кечмиш тарихнинг энг мудҳиш саҳифаларини ўн олтинчи йил қўзғолонлари ташкил этади. Маълумки, ўша йилларда империя Олмония билан урушаётган эди, шунинг оқибатида мамлакат ва халқ ҳаётида беадад қийинчиликлар туғилган. Айни пайтда армиянинг силласи қуриган ва қўшимча кучларга эҳтиёж кучайган. Тобе халқларни ҳам урушга тортмаса бўлмайдиган бир вазият юзага келган. Гарчи шундай бўлса-да, 1915 йилнинг 20 августида Туркистон генерал-губернатори *"ерлик аҳолини ҳарбий хизматга чақириш мутлақо мумкин эмас"*лигидан Бош қароргоҳни огоҳ этади. Бу — янги ғалаёнлар келтириб чиқариши мумкин, дейди у. Чунки шусиз ҳам одамларнинг сабр косаси тўлиб турган эди. Вазият ҳар қанча оғир бўлмасин, мамлакатда юзага келган танглик ерлик аҳолини фронт ортидаги ҳарбий ишларга жалб этишни тақозо этади. Шундан келиб чиқиб, 1916 йилнинг ёзида мардикор олиш бошланади ва оқибат норозилик аланга олиб, яна халқ ғазаб ва нафрат билан оёққа туради.

Ўшанда қўзғолон алангаси бутун юртимизни қамраб олган ва бир ой мобайнида у муттасил ловуллаб турган. Самарқанд, Андижон, Тошкент ва Фарғонада, айниқса, Жиззахда қўзғолон қақшатгич тус олган. Албатта, халқ ғалаёни шафқатсиз равишда бостирилади. Жиззах вайрон қилинди.

Шоҳидларнинг гувоҳлик беришича, Жиззах шаҳридан 32 қўзғолончи, уезддан 84 нафар, Зоминдан 48 нафар исёнкор ўлдирилган. Бир неча минг киши қамалган ва сургун қилинган.

2. Жадидлар

Истибдод даврида миллий озодлик ҳаракати халқимизнинг умумий норозилиги, шундан келиб чиққан ғалаёнлар тарзида намоён бўлган, десак, адолатдан бўлмайди. Озодликка интилиш туйғуси миллатнинг қонида ҳамиша яшаб келган, босқинчилар шаҳару қишлоқларни ер билан яксон қилган йилларда ҳам бу кураш тинмаган... Қолаверса, ўтган асрнинг охирига келиб, маърифат аҳллари эски мактаблар жаҳолат манбаига айланиб қолганлигини, тарихдан, кимларнинг авлоди эканлигидан бехабарлик, шунинг оқибатида итоатгўйлик, хурофот ва мутаассиблик чуқур илдиз отганлигини, ҳалокатга олиб келган бу иллат негизи аслида маърифатсизликка бориб тақалишини теран англаб етишган.

Халқимизнинг жоҳилият ботқоғига ботишини Алихонтўра Соғуний қуйидагича изоҳлайди: — Бунинг бош сабаби — динни асоси билан тушунмаган илм-маданият душманлари ҳокимият тепасида бўлдилар. Ўзларини дин ҳомийлари деб эълон қилиб, халқни маърифат нуридан маҳрум, замонавий фанний илмлардан бутунлай йироқ тутдилар. Чет давлатлар билан алоқа боғламадилар. Шунинг учун Туркистон халқининг ичида уйғониш, фикр очилиш ва бор шароитдан фойдаланиш имкониятлари бўлмади. Давлатнинг инқирози, маҳдудлик ва миллатнинг амалиётдан узилиб қолишига ана шу жоҳиллар сабабчидир.

"Оҳ, на ёмон ҳолат! — деган эди Маҳмудхўжа Беҳбудий шунга эътибор қаратиб. — ***Замона илми ва фанидан бебаҳра миллат бошқа миллатларга паймол бўлур".*** Миллат маърифатпарварлари бу ҳолатга куюниш билан бирга уни бартараф этиш учун беқиёс жонбозлик кўрсатишган — "усули жадид", "усули савтия", яъни янги усул мактаблари очишган.

"Замон илм ва ҳунар замонасидур, — дейди Ҳожи Муин. — ***Ушбу замонда ўзга миллатларга асир бўлмай, роҳат билан яшамоқ учун замонавий илм ва ҳунарларни билмоқ лозимдур. Ҳушёр ва мутамаддун(маданиятли) миллат ҳар вақт ўзининг ҳуқуқини сақламоқ тариқасини билиб, замони келганда ушбу йўлда ўз жонини фидо қилмоққа ҳозир бўлуб турар".***

Янги усул мактаблари шу эзгу мақсад тарбиясига хизмат қилган.

3. Ҳиммат ва сабот

Дастлабки жадид мактаби 1893 йили Самарқандда очилади. 1895 -1901 йиллар мобайнида Андижон ва Тошкентда яна бешта шундай мактаб фаолият юрита бошлайди.

Маҳмудхўжа Беҳбудий янги усулдаги мактаблар учун қатъий ўқув режасини ишлаб чиқади. Бу мактабларни дарслик ва қўлланмалар билан таъминлаш борасида жонбозлик кўрсатади. Шу билан бирга ўзи ҳам қатор дарсликлар яратади. Ва айни пайтда у фидойи ёшларни мактабларга жалб этиш, муаллимлар етиштириш, яна юзлаб мактаблар очиш ниятида муттасил ғайрат кўрсатади. Унинг миллатпарварлик руҳидаги оташин даъватлари бугун ҳам қадр-қимматини йўқотган эмас: ***"Агарда муҳтарам ношир ва китобчиларимиз мундан сўнг ахлоқ бузгувчи ошиқона ғазаллар ва соф эътиқодни заҳарландирувчи хурофатлик афсона китоблар ўрнига мўътабар тарихий, ахлоқий ва адабий рисола ва китоблар нашр этмоққа ташаббус этсалар, шояд бу хайрли ишлари аввалги гуноҳларининг юзини ёпар".***

Беҳбудийнинг ўзи бу йўлда ҳамиша издошларига ибрат бўлади. "Самарқанд", "Ойина" каби газета ва журналлар, "Беҳбудий нашриёти"ни ташкил этади. Бу ишлардан ортиб, яна ёниб турган масалаларни кун тартибига қўяди: ***"Миллий тарихимизни ким ёзар?"***

Ибратнинг "Фарғона тарихи" шу даъват остида ёзилган бўлса , не ажаб?

"Миллий тарихимизни ким ёзар?"

Мана шу савол тарихчилар олдига кўндаланг қўйилганидан буён ҳам қарийб бир асрча вақт ўтди. Аммо ҳамон унга тайинли бир жавоб қилингани йўқ. Мана шунинг ўзи ҳам биз билан жадидлар орасидаги тафовутни жуда чуқур англатади. Чунки ўша даврда ҳам ҳаётга уйғоқлик бағишлаш осон кечмаган, дунёни ўз қаричи билан ўлчаган мутаассиблар жадидларнинг маърифий интилишига тўғаноқ бўлишган, ҳатто айрим имомлар намоздан сўнг ***"Ҳар ким боласини усули жадид мактабига берса, ўзи кофир, хотини талоқ бўлади!"*** — дея жамоатга таҳдид қилишган. Лекин бу аксилҳаракат жадидларни ҳақ йўлдан чекинтира олмаган. Абдурауф Фитрат айтадики, ***"Ҳиммат ва саботи бўлмаган миллатнинг ҳаққи ҳаёти йўқдур!"***

Шундай демоққа улар ҳақли эдилар.

"Тараққий", "Хуршид", "Шуҳрат", "Тужжор", "Осиё" "Садойи Туркистон", "Бухоройи шариф", "Турон", "Садойи Фарғона" каби қатор газеталар, "Ойина", "Ал-ислоҳ" каби журналлар нашр этган ҳам жадидлардир. Бундан муддао — халқнинг, ватан болаларининг кўзларини очиш, ғафлат уйқусидан уйғотиш, замонавий илму маърифат билан қувватлантириб, келажак кунларга ҳозирлаш эди.

4. "Миллатим деб куйди жоним..."

Маърифий ишлар борган сари кўламли тус олади ва қисқа муддат ичида янги усулдаги замонавий илм берувчи мактаблар сони қарийб юзтага етади. Шу билан бирга Ватан ҳуррияти, миллат тараққийси ғояси билан суғорилган маърифий асарлар яратиш, уларни нашр этиш ва ўз дўконларида сотиш анъанаси юзага келди. Қўқондаги "Ғайрат" жадидлар жамияти асосан маърифий асарлар тарғиботи ва тижорати билан машғул бўлган. Бухорода эса "Маърифат" нашриёти ва шу номдаги китоб дўкони фаолият кўрсатган. Шу билан бирга Тошкент, Қўқон, Наманган ва бошқа шаҳарларда маърифат улашувчи юзлаб кутубхона, қироатхоналар ташкил этилган.

"Кишининг кеча ва кундуз тиндурмасдан қул каби меҳнат ва машаққатларга кўкрак бериб ишлатадурган нарса Ватан ва бола-чақаларнинг меҳру муҳаббати эмасми?" — дейди Абдулла Авлоний. Унинг "мактаб солингиз, ўқунгиз, тараққий қилингиз" деган ўтли сўзларида шу муҳаббат ёлқини яширин эмасми? "Туркий гулистон ёхуд ахлоқ" китобида-чи?

Аср бошида миллат учун жадидларчалик садоқат кўрсатган, уларчалик маърифий, ахлоқий, ватаний ҳуқуқлардан баҳс этган, миллий ҳиссиётларни уйғотган жонкуярлар яқин ўтмишда камдан-кам учрайди. Уларнинг миллатпарварлик ҳаракати халқчил, шу билан бирга оташин, кўламли ва серқиррадир. Илмга чанқоқ оч-юпун болаларни ўқитиш, тўлақонли илм олиши учун шарт-шароит яратиш мақсадида "Жамияти хайрия"лар ташкил этган ҳам жадидлардир, бу жамиятлар фаолияти фақат маърифий доирада чекланиб қолмаган, аста-секин ижтимоий-сиёсий тус олган. Бухородаги "Тарбият ул - атфол" (1908 йил), Тошкентдаги "Турон" (1911 йил) каби миллатпарвар жамиятлар фаолияти истилочилар юрагига ҳамиша ваҳм солиб турган.

Жадидлар қатор ёшларнинг тараққий этган мамлакатларга бориб таълим олишига ҳам воситачилик қилишган. Аммо шуни ҳам айтиш керакки, хорижда ўқиб, Ватанга ихтисосчи сифатида қайтган иқтидорли зиёлилар қисмати ҳам қатағон йиллари фожеий якун топган.

Модомики, бугун жадидларнинг асрий армонлари рўёбга чиқиб, Президентнинг иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш "Умид" жамғармаси орқали минглаб ёшлар хориждаги нуфузли олий ўқув юртларида таълим олаётган, мамлакат қаддини кўтариб, миллат байроғи дунё айвонида баланд кўтарилаётган экан, нима, бу — ўз-ўзидан бўлади, деб ўйлайсизми?

Ахир, бунинг замирида қанчадан-қанча меҳнат-машаққат, уйқусиз тунлар, изланишлар, ҳиммат ва муҳаббат яширин эмасми? "Менинг миллатим ҳам дунёнинг энг мўътабар халқлари қаторида бўлсин!" деган сафарбарлик яширин эмасми?

Бу — ҳиммат, бу — доруламон кунлар, бу — неъмат қадрини англамоқ учун шу йўлда фидо бўлганларнинг оловли қисматини, ғайрат-шижоатини эслаш кифоядир.

Беихтиёр шоиранинг ўша йилларда битган ўтли сатри хаёлдан ўтади:

Миллатим деб куйди жоним, кимга дей?!.

5. "Жаннат каби гўзал юртинг йиғлаб сендан иш кутадир"

Жадидлар маишатпарастлик, хурофот, тўю тантаналарга, молпарастликка берилишни халқимизнинг оёғидан ушлаб орқага тортаётган иллатлар сифатида кескин қоралайди. ***"Русум ва одатлар ичида фойдали ва яхшиси бўлғонидек, ёмон ва зарарлиси ҳам мутлақо бордур. Чунончи, бурунғи замонда исрофли тўй ва аза ва базми жувон каби ёмон одатларимиз йўқ эди, сўнгра пайдо бўлди: қабул этдук. Энди мунинг қўлидан осонлик ила қутула олмай турибмиз"***, деб куйинади Маҳмудхўжа Беҳбудий. Улар асъасаю дабдаба билан тўю тантаналар ўтказиш, йиққан мол-дунёсини ўзини кўрсатиш учун совуриш ҳам жаҳолатдан бўлак ҳолат эмас деб билади, бунинг ўрнига эл-юртга нафи тегадиган хайрли ишлар қилиш, мактаблар очиш, ҳеч бўлмаганда, пуштикамаридан бўлган фарзандларини тўғри тарбиялаб, маърифатли инсон қилиб улғайтириш минг чандон афзал эканлигини ва бу келажак учун замин яратишини қайта-қайта таъкидлашади.

Жадидлар маърифат зиёсини, Ватан озодлиги йўлидаги кураш руҳини сингдиришга муваффақ бўлишган. Бир сўз билан айтганда, миллий озодлик ҳаракати бу даврга келиб уларнинг саъйи ҳаракати туфайли маърифий тус олган. ***"Қурол кучи билан ҳеч бир жамиятни маданият сари жўнатиб бўлмайди",*** дейди Абдурауф Фитрат. Шу боис улар халқнинг маърифий тарбияси, уйғонишига умид кўзи билан қарашган, ўзлари ташкил этган миллий театр труппаларида ёзган драмаларини ўзлари саҳналаштириб, халқ ичида намойиш этишган, яъни мавжуд ҳар бир имкониятдан тадбир ва тадорик билан фойдаланишган. Шу тариқа биринчи миллий театр труппаси — "Турон", шунингдек, Беҳбудийнинг "Падаркуш", Нусратулла Қудратилланинг "Тўй", Абдулла Қодирийнинг "Бахтсиз куёв", Фитратнинг "Абулфайзхон", Чўлпоннинг "Ёрқиной", Абдулла Бадрийнинг "Жувонмарг", Ҳожи Муиннинг "Эски мактаб, янги мактаб" каби қатор илк маърифий драма асарлари дунёга келган. Тошкент ва Самарқандда мунтазам, Бухоро, Қўқон, Андижон ва Наманганда муваққат театр труппалари бу асарларни намойиш этиб борган. Театрдан келган маблағнинг асосий қисми эса маориф ишларига сарфланган.

Шу ўринда Абдулла Авлонийнинг қуйидаги сўзларини эслаб ўтиш жоиздир: ***"Бизнинг мақсадимиз зоҳирида театру бўлса ҳам ботинда Туркистон ёшларини сиёсий жиҳатдан бирлаштирув ва ҳурриятга ҳозирлов эди".***

Жадидлар йўлга қўйган "Шарқ кечалари", яъни миллий концерт ва адабий ўқишлар ҳам шу мақсад-муддаога хизмат қилган. Маърифий ҳаёт фавқулодда шитоб билан юксалган.

Тилимизнинг тозалиги учун курашган ҳам жадидлардир...

Жаннат каби гўзал юртинг йиғлаб сендан иш кутадир,
Сени кўргач, ишсизликда — ҳасрат чекиб қон ютадир,
Тур ўрнингдан, оч кўзингни,
Айт ёвингга сўнг сўзингни! — дейди Мунаввар қори Абдурашидхон ўғли. Абдулҳамид Сулаймон ўғли Чўлпон:

Бу Ватанни жон билан сақлашга, Чўлпон, ҳозир ўл,
Ким қасд этса анга, кийсин пушаймондин кафан! — деса, Абдурауф Фитрат "Темур сағанаси" асарида соҳибқирон тилидан эл-юртга қатъий хитоб қилади:

— Ўлкамизни тузатинг! Авлодларимни ҳур яшашини таъмин этингиз!

Бу — уларнинг маслаги, мақсад-муддаоси, ҳаётининг мазмун-моҳиятидир. Шу муқаддас сафарбарлик уларнинг ҳаёт йўлини ибрат олгулик шарафга буркаб турибди.

Улар халқнинг уйғониши ва тараққиётига хизмат қилайлик деб "Иттиҳоди тараққий", кейин эса миллатимизни аҳил-тотув, иттифоқ бўлишга ундаб "Миллий иттиҳод", ҳуррият истагида "Миллий истиқлол" каби жамиятлар тузишди, озодлик йўлини ёритайлик деб юлдуздай ёнишди...

6. Шаҳидлар хотирасига буюк эҳтиром

Абдулла Қодирий, Фитрат ва Чўлпон каби ёнар ўтдек, ботир юракли сиймолар ҳаётининг сўнгги саҳифалари билан танишган киши уларнинг иймон ва эътиқод йўлидаги собитлиги, ҳайбату матонатига ҳайрат ва ҳавас билан қараши муқаррар. Улар танлаган йўлидан асло чекинмаган. ***"Ҳақ йўли, албатта, бир ўтилғуси",*** деб ишонган ва шу йўлда жон фидо этган.

Албатта, бу муборак йўлда улар ёлғиз эмас эди. Бутун бир миллий адабиёт, миллий санъатни, янгича таълим дарсликлари ва қўлланмаларни яратган, биринчи миллий университетга асос солган, ҳатто ўз уйини мактабга айлантирган Мунаввар қори Абдурашидхон ўғли, Исҳоқхон Жўнайдуллахон ўғли Ибрат, Хуршид, Тавалло, Убайдулла Асатуллахўжаев, Ғози Юнус, Саид Аҳрорий, Ашур Али Зоҳирий каби юзлаб жадидлар Ватан озодлиги, халқ истиқболи йўлидаги мислсиз курашга ўзларини бағишлаган, Президентимизнинг таъбири билан айтганда, ***ҳаётнинг юзини кўрмай ўтиб кетишган.***

Жадидлар ҳақида фикр юритганда, яна бир ибратли ҳаракатга тўхталиб ўтиш жоиз, деб ўйлаймиз. Маърифатчилар замонасининг кўзга кўринган қатор бадавлат кишилари юрагига Ватан меҳрини солган ва улар ҳам маърифат аҳллари қанотига кириб, мол-дунёси ва ғайрат-шижоатини халқи, унинг фарзандлари камолоти учун сарфлашган.

Бу зотлар Ватанимиз довруғини дунёга таратган улуғ боболар руҳи олдида ҳамиша ўзларини қарздор ҳис этган, миллатнинг қаддини кўтариш, унинг асрий армонларини юзага чиқариш, юрт озодлигига эришиш йўлида сўнгги нафасига қадар курашган. Биз учун маърифий мудофаа қуввати чачакларини мерос қилиб қолдиришган. Агар шуни кўздан қочирмасак, уларнинг хотираси олдида нечоғлик қарздор эканлигимизни идрок этиш қийин эмас.

Маҳмудхўжа Беҳбудий охирги дамида шундай деган: — ***Бизлар ўлумдан қўрқмаймиз, балки ҳақ йўлида ўлмакни ўзимиз учун бир шараф деб биламиз. Мундай йўлда ёлғиз биз ўлмаган, балки кўп кишилар тўғрилик ва истиқлол йўлида шаҳид бўлғонлар!***

Сизларға васият қиламан: ўртадан нифоқни кўтарингиз! Туркистон болаларини илмсиз қўймангизлар!.. Ҳаммага озодлик йўлини кўрсатингизлар!.. Озодликни тезлик ила юзага чиқарингизлар!..

Бизлар ул чоқда қабримизда тинч ётурмиз.

Шу ўринда бир савол туғилади: бундан улар нима манфаат кўрган? Нега улар, юртим, она Ватаним, миллатим деб жонини жабборга беришган? Биров уларни жоду қилганмиди ё?

Улар-ку, жаҳаннам қаърида гуллар ундирган, йўқдан бор қилган. Аммо бугун — Ватан озод бўлган бир пайтда, элим, юртим деса, нега юрак аланга олмайди? Шундай масъулиятли даврда, Ватан ва миллат хизматидек шарафли ишда Йўлбошчимизга қанот бўладиган, жадидсифат оловюрак инсонлар нега ҳаётда камдан-кам учрайди?..

Озодлик фарзандлари мақсад талаби йўлида шу қадар ҳиммат кўрсатишганки, бу фидойилик уларни шаҳидлик мартабасига кўтарган. Бундай шарафга эришиш осонми?

Йўқ. Чунки улар онгли равишда, бутун ҳаёти мобайнида ўзларини шунга тайёрлаб келишган...

Шу маънода Президент Ислом Каримовнинг шаҳидлар хотирасини эъзозлаб, уларнинг қутлуғ қони томган қатлгоҳни халқнинг обод ва мўътабар зиёратгоҳига айлантириши, бу — фақат Ватан фидойиларига кўрсатилаётган иззат ва ҳурмат бўлиб қолмай, озодликка, юртга муҳаббат ва садоқатга, иймон ва эътиқод йўлидаги собитликка тенгсиз миллий эҳтиромнинг рамзий ифодаси ҳамдир. Бу зиёратгоҳ истиқлол даврида амалга оширилган азиз ва мўътабар ишларнинг гултожи бўлиб қолиши муқаррар. Зеро, Ватанни севиш, унинг озодлиги учун кураш бобида шаҳидлар кўрсатган ҳиммат ва матонат — озодлик, адолат ва иймон-эътиқод қадрланган барча даврларда авлодларга ибрат бўлиб яшайверади.

Ғаффор ҲОТАМОВ.

Ўтганлар ёдига мангу эҳтиром,
Борини қадрлаб, асрайди кўздек.
Оқибат сўзини кўтариб дилда,
Ўзи ҳам юксакда яшайди ўзбек.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

СЕНИ КЎРГАНДЕК БЎЛДИМ, АНВАРЖОН!

Касбимиз ўзи шунақа. Юрт кезамиз, эл орасида бўламиз, турли тоифадаги кишилар билан учрашамиз, турфа касб эгалари билан суҳбат қурамиз. Сўнг олган таассуротларимизни газетхонлар билан баҳам кўрамиз. Шу зайлда йиллар ўтиб бораверади. Лекин таассуф билан айтиш керакки, ўз касбдошларимизни камдан-кам, ўшанда ҳам касб байрамимиз муносабати билан қаламга олиб ўтамиз. Шунда ҳам аксар ҳолатда қаламкаш дўстимиз ҳақида эмас, балки аввало ижодий жамоа ҳақида сўз юритамиз. Ўз касбдошимиз тўғрисида ёзиш қандай бўларкин, деган бир ички андиша ҳамон онгимизда.

Очиғини айтганда, меҳнати ва масъулияти ниҳоятда оғир, ширин гапдан кўра нордонроғини кўпроқ эшитадиган ҳамкасбларим чекадиган заҳмат яна кимда бор? Ўзга касб эгаларини камситиш нияти мутлоқ йўқдир каминада. Журналист вақт-соат билан ҳисоблашмайди, қачон қарасанг қаергадир шошиб турган бўлади, хотиржамлик бегонадир унга.

Шу жиҳатдан қараганда касбдош укам Алиназар Эгамназаровнинг ўз дўсти — ёзувчи ва журналист Анвар Эшонов ҳақида ёзган эсдаликлари диққатга сазовордир. «Қувноқ мухбирнинг саргузаштлари» деб номланган бу мўъжаз китобни бир ҳамлада ўқиб чиқдим. Китобдаги тўқилмаган лавҳаларни кўздан кечирар эканман бўлиб ўтган воқеалар хаёлимда қайта жонланди, ҳаяжонландим, ҳамкасблари даврасида барчани оғзига қаратиб кулдирадиган, ҳазил-мутойибага бой, кўнгли ҳам, қўли ҳам ниҳоятда очиқ Анвар Эшоновни қайта кўргандек бўлдим (илоё Яратган эгам уни ўз раҳматига олган бўлсин). Китоб муаллифи ҳам, унинг қаҳрамони ҳам мен учун қадрли ва яқин кишилар. Гап шундаки биз ҳаммамиз олтмишинчи йилларда «Сирдарё ҳақиқати» вилоят газетасида бирга хизмат қилганмиз.

Анвар Эшонов истеъдодли ижодкор эди. Унинг кўплаб шеърлари, ҳикоя ва очерклари халқимизга ноёб ёдгорлик бўлиб қолди. Унинг қаламига мансуб асарлар адабиёт шинавандаларига яхши таниш. Алиназарнинг алоҳида хизмати шундаки, у раҳматли Анварнинг инсон сифатидаги хусусиятлари, шахсий ҳаёти — кўрган-кечирганлари, ҳамкасблар даврасида айтган ажойиб сўзларини ўқувчи кўз ўнгида қайта гавдалантирган. Тўпламдаги тўқилмаган лавҳаларнинг ҳар бири қаҳрамоннинг шахс сифатидаги янги-янги қирраларини очишга хизмат қилади. Эсимда Мирзачўлнинг ўша жазирама ҳавосида диққи-нафас таҳририят хоналаридан кечга яқин ҳовлимиздаги сўрига бир пиёла чой баҳонасида тўпланардик. Чарчоқларни ёзиш, бир нафас бўлса ҳам дунё ташвишларидан холи бўлиш учун ҳаммамиз Анварга тикилиб ўтирардик. Дам ўтмай қийқириқ авж палласига кўтарилар эди. У дам Ғофур Ғулом бўлиб шеър ўқир, дам Миртемир бўлиб «бўтам»лаб қолар, бир қарасангиз Исоқ Ўктамов бўлиб сўзлар эди. Қарабсизки, чарчоқ чекинган, ҳамманинг кайфияти чоғ. Анвар Эшонов ана шундай ноёб инсон эди. У билан учрашув дўстлари учун ҳамиша бамисоли байрам бўлган.

Тўпламдаги лавҳаларда Анварнинг ўзгалардан ажралиб турадиган хислатлари қадам-бақадам очиб борилади. «Саҳро гули» лавҳасида унинг ҳаётдаги воқеа-ҳодисаларга чинакам ижодкор кўзи билан қараши, инсон юрагининг нозик томонларини ўзига хос тарзда илғаб олиши, идрок этиши, кейинчалик эса уни моҳирона акс эттириши очиб берилган. У ҳар бир масалада, ҳатто сиёсатга тааллуқли нозик масалада ҳам ўз фикрини ҳеч бир тортинмай дангал айтарди. «Тунда олинган хабар», «Саттор Ярашевнинг эчкиси», «Буралмаган дутор» каби лавҳаларда унинг ана шу хусусиятлари очиб берилган.

Алиназар укам, савоб иш қилибсан, отангга раҳмат, марҳум иним Анваржонни кўргандек бўлдим!

Бу дунёга ҳеч ким бўлолмас устун. Умр ўткинчидир. Ўтганлар хотирасини бодбод эслаб турайлик, уларнинг арвоҳи умидвор эканлигини унутмайлик. Яхши инсонларнинг комил ишларини, улардан қолган эзгуликларни янги авлодга сўзлаб берайлик. Бу — тирикларнинг марҳумлар хотираси олдидаги бурчидир.

Тўпламда Анвар Эшонов ҳаётида юз берган ғаройиб воқеалар билан бирга муаллифнинг ҳажвий ҳикояларидан ҳам намуналар берилган. Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган мазкур мажмуа қалам аҳиллари ҳамда кенг ўқувчилар томонидан илиқ кутиб олинди. Умид қиламизки муаллиф марҳум дўстимиз ҳақида, унинг шахсини янада тўларок кўрсатиб бериш йўлида ижодий изланишларини давом эттиради. Умуман замондошлари ҳақида келгуси авлодга ҳикоя қилиб бериш, назаримда, ҳар бир қалам аҳлининг бурчи бўлмоғи даркор, деб ҳисоблайман.

Исмоил СУЛАЙМОНОВ.

КАЙФИЯТ ЧОҒ, КЎНГИЛЛАР ШОД БУГУН

Ҳаётнинг аччиқ-чучукларини бошидан кечирган, юзларидан нур ёғилиб турган нуроний отахону мунис онахонларни йўқлаш, ҳолидан хабар олиш миллатимизга хос фазилат. Юртбошимиз ташаббуси билан 9 Май – Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилиниши муносабати билан миллатимизнинг ана шу анъана ва қадриятлари бутун бўй-басти билан намоён бўлмоқда.

Навоий вилоятининг ижтимоий таъминот бошқармаси жамоаси ҳам мана шундай хайрли ишларга бош-қош бўлмоқда. Вилоятда истиқомат қилаётган 95 минг нафардан зиёд пенсионер ва ногиронларнинг бирортаси ҳам уларнинг эътиборидан четда қолаётгани йўқ. 9 Май куни кекса, ёлғиз қариялар ва ногиронларга 1 миллион сўмликдан зиёд кийим-кечак, озиқ-овқат ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

СУРАТДА: Навоий вилоят ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғи муовини Йўлдош Шарипов ва Конимех тумани ижтимоий таъминот бўлими мудири (ўртада) Таня Ерваева иккинчи жаҳон уруши ногирони Юсуф ота Утепов ва унинг турмуш ўртоғига чопон ва совға-саломлар топширмоқда.

С. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган сурат.

БЕШ ҚИТЪА ДАРАКЛАРИ

Эътироф

ЕВРОПА ЎЗБЕКИСТОНГА ИНТИЛМОҚДА

Сўнгги вақтларда Европа мамлакатлари сайёҳлик ширкатларининг Ўзбекистонга қизиқиши тобора ортиб бормоқда. Шу йил март ойи бошида Бельгия ва Люксембургдаги «Weekend», «Exclusief», «Het Laatste Nieuws», «Travel magazine», «Style Trends», «Info Travel» ва бошқа машҳур таҳририятларнинг журналистларидан иборат сайёҳлик гуруҳининг юртимизга ташрифи бунинг ёрқин тасдиғидир.

Журналистларнинг ушбу сафари Бельгия, Нидерландия, Люксембург давлатларида таниқли бўлган «JET-AIR» сайёҳлик компаниясининг ташаббуси ва Ўзбекистон Республикасининг Бельгиядаги элчихонаси ҳамкорлигида ташкил этилди. Ташрифдан мақсад Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳияти билан танишиш, шунингдек, сайёҳликнинг жозибадор йўналишларини аниқлашдан иборат эди.

Журналистлар Самарқанд, Бухоро ва Хива каби қадимий шаҳарларда бўлишди. Бельгия матбуотида қатор мақола ва хабарлар чоп этилди. Уларда ўзбек халқининг маданияти ва урф-одатлари меҳмонларни ўзига жалб этганлиги баён этилади.

Муаллифлар ўқувчиларнинг асосий диққат-эътиборини Ўзбекистондаги ижтимоий-сиёсий барқарорлик ва хорижий сайёҳларнинг хавфсизлигини таъминлаш борасида республика ҳукумати томонидан амалга оширилаётган тадбирларга қаратишган.

Шунингдек, мазкур мақолаларда сайёҳлик бизнесининг қисқа муддат ичида шаклланганига қарамасдан халқаро замонавий талабларга жавоб берадиган инфратизим яратилганлигига алоҳида урғу берилган.

Бундан ташқари, мақола муаллифлари давлатчиликнинг барпо этилишида фан, маърифат ва маданиятнинг равнақ топишида Амир Темурнинг хизматларини эътироф этган ҳолда Ўзбекистоннинг бугунги ҳаётига ҳам алоҳида эътибор беришган.

«Жаҳон» АА.

ТИНЧЛИК САРИ ДАДИЛ ҚАДАМ

«Интернет» хабарларига қараганда, шу кунларда Зимбабве, Сьерра-Леоне, Шри-Ланка ва Филиппинда ташвишланарли аҳвол ҳукм сурмоқда. Шу сабаб, куни кеча Сьерра-Леоне ҳукумати зудлик билан ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимни назорат қилиш қўмитасининг йиғилишини ўтказишни таклиф қилди. Ушбу битим ўтган йили ҳукумат билан Бирлашган инқилобий фронт раҳбарияти ўртасида имзоланган эди. Хабарларга қараганда, йиғилишда БМТнинг Сьерра-Леонедаги тинчликпарвар кучлари ва исёнчи жангарилар ўртасида авж олаётган қуролли тўқнашувларга барҳам бериш ва мамлакатда осойишталикни таъминлаш масаласи кўриб чиқилади.

ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТ БАЁНОТИ

"Болаларни асранг" халқаро хайрия ташкилоти тарқатган баёнотда, ҳозир дунёда 13 миллион бола қаровсиз қолганидан жиддий ташвиш билдирилади. Ташкилот қатор мамлакатлар ва БМТ раҳбариятига мурожаат этиб, болалар ҳуқуқларини таъминлашга даъват қилди.

Баёнотда таъкидланишича, ҳозирги кунда Косово, Ангола ва Колумбияда болалар аҳволи анча ночор. Айниқса, Анголадаги вазият ўта танг. Болалар таҳқирланмоқда, мажбуран оғир ишларга жалб этилмоқда, турли касалликларга учраб нобуд бўлмоқда. Буларнинг барчаси учун болаларни бошпанасиз, қаровсиз қолдирганлар жавобгардир, дейилади баёнотда.

ЖИДДАДАГИ МУЛОҚОТЛАР

Саудия Арабистонининг Жидда шаҳрида Афғонистондаги қарама-қарши томонлар ўртасидаги музокараларнинг навбатдаги босқичи бошланди. Ислом конференцияси ташкилоти шафеълигида ўтказилаётган ушбу музокаралардан мақсад "Толибон" ҳаракати ва Шимолий иттифоқ ўртасида ўт очишни тўхтатиш борасида келишувга эришиш ҳамда мамлакатдаги барча сиёсий кучлар иштирокида коалицион ҳукумат тузишдир.

Маълумки, шу йилнинг 6-7 март кунлари Жиддада ўтказилган музокараларнинг биринчи босқичи натижасиз якунланган эди.

«И-БЕЙ»НИНГ КУТИЛМАГАН ХУЛОСАСИ

«Интернет» тармоғида савдо хизмати кўрсатадиган "И-Бей" компанияси ўз саҳифасидан кубалик Элиан Гонсалес номи билан боғлиқ эсдалик совғалар ҳақидаги рекламани олиб ташлашга қарор қилди. Бу совғалар орасида Элианнинг ҳайкалчалари, у АҚШга келаётганда ғарқ бўлган кема парчалари, гўёки болани қутқариб қолган делфин ва ҳатто Майамидаги кубалик муҳожирлар яшайдиган Кичик Гавана туманининг ҳавоси солинган идишлар бор эди. Бу товарлар савдосидан кимлардир мўмай пул ишлаб олишни режалаштириб юрган. Лекин "И-Бей" компанияси уларнинг аксар қисми ҳақиқий эмас ва савдо кутилгандек даромад бермайди, деган хулосага келди.

ЖУРНАЛИСТ ҚОТИЛИ ИЗЛАНМОҚДА

Испаниянинг шимолий вилояти – Басклар мамлакатидаги таниқли журналист Хосе Луис Лопес Сан-Себастян шаҳридаги уйи ёнида отиб ўлдирилди. Ҳозирча ҳеч ким бу жиноятга жавобгарликни бўйнига олмаяпти. Тахминларга кўра, бу ЭТА деб номланган ҳаракатнинг ишидир. Чунки марҳум журналист Испаниядаги энг оммавий газеталардан бири бўлмиш "Эл-Мундо" билан яқин ҳамкорликда бўлиб, тинчликпарварлик сиёсатини ташвиқ қиларди. Қолаверса, уни мамлакат ички ишлар вазирининг яқин одами бўлганлигини айтишади.

«Интернет» хабарлари асосида тайёрланди.

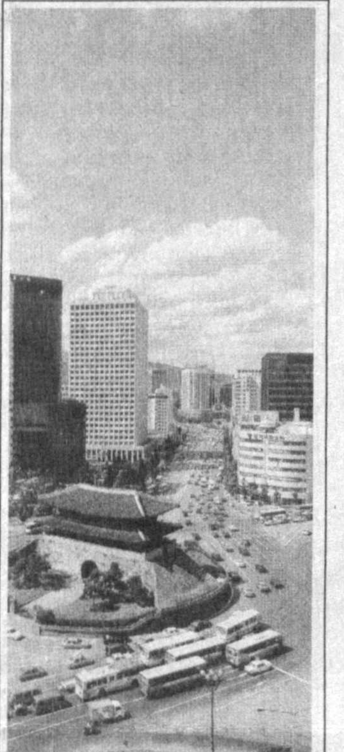

Сеул — мўъжизалар шаҳри.

Шундай инсонлар бор бўлсин

Булунғур туманидаги «Ипак йўли» ширкат хўжалигининг Жонхўроз қишлоғида туғилиб ўсган Мамаюсуф Шодмонов «Соғлом авлод йили»да ўз ҳамқишлоқларининг фарзандларига янги мактаб биносини совға қилди.

ДОРИШУНОС МАКТАБ ҚУРДИ

Асли касби доришунос бўлган Мамаюсуф ака узоқ йиллар шу соҳа бўйича Самарқанд шаҳрида ишлаб келди. Умрнинг кексалик деб аталган нуроний палласи ҳам эшик қоқиб, ўтган йили пенсияга чиқди. Туғилиб ўсган қишлоғига қайтди.

8 фарзанд, 20 нафар невара кўрган пири-бадавлат ота кенжа неварасини етаклаб мактабга борди. Аммо юраги эзилди. Чунки маърифат ўчоғининг аҳволи ночор эди.

Шундан сўнг Мамаюсуф ака хўжалик раиси Алибек Мирзабеков, туман халқ таълими бўлими мудири Тўхтамурод Сафаров ҳамда мактаб директори Абдуҳамид Исроиловга мактаб қуриб бериш истагани айтди. Тез кунда қурилиш ишлари бошланиб, 9 та синфхона, спорт зали, ошхона, компьютерлар хонаси тиклаб бўлинди.

– Қишлоқда фаолият кўрсатаётган мактабда 68 нафар ўқувчи таълим олади, – дейди Мамаюсуф ака. – Янги мактаб тўла ишга тушса, илм ўчоғи 280 ўқувчини ўз бағрига олади. Бу ерда нафақат бошланғич синф, балки тўққизинчи синфлар ҳам ўқиш имкониятига эга бўлишади.

Булунғурлик Мамаюсуф Шодмонов икки дунё саодатига лойиқ савоб ишга қўл урди.

«Туркистон-пресс».

РЕСПУБЛИКА «ОИЛА» ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МАРКАЗИ

қуйидаги бўш ўрин лавозимларига танлов эълон қилади:

Оиланинг тиббий-биологик асослари бўлимига

Бўлим бошлиғи - тиббиёт фанлари доктори ёки фан номзоди
Катта илмий ходим - фан номзоди (1)
Илмий ходим - олий маълумотли тиббиёт ходими (1)

«Оила маънавияти» бўлимига

Бўлим бошлиғи - фан доктори ёки фан номзоди (1)
Катта илмий ходим - фан номзоди (1)
Илмий ходим - олий маълумотли (1)

Оиланинг иқтисодиёт ва демографик хусусиятлари бўлимига

Катта илмий ходим - иқтисодчи, фан номзоди ёки олий маълумотли мутахассис (1)
Илмий ходим - олий маълумотли (2)

Оила ҳуқуқи бўлимига

Катта илмий ходим - фан номзоди (1)
Илмий ходим - олий маълумотли (1)

Танловда иштирок этишни хоҳловчилар Марказнинг илмий ишлар бўйича директор ўринбосарига мурожаат қилишлари мумкин.

**Манзил: Фурқат кўчаси, 1-уй, 4-қават.
Тел.: 45-18-68.**

Дирекция.

ЭЪЛОН

2000 йил 19 май соат 15.45 да

«ТОЛА»

ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ

акционерларининг 1999 йил якунига бағишланган умумий мажлиси ўтказилади.

КУН ТАРТИБИ.

1. *Очиқ турдаги «ТОЛА» ҳиссадорлик жамиятининг 1999 йил молия хўжалик фаолиятининг якунлари.*
2. *Аудит ва тафтиш комиссиясининг хулосаси.*
3. *Ҳиссадорлик жамиятининг 2000 йилдаги вазифалари.*
4. *Қўшма корхона ташкил қилиш хақида.*

2851

Банк ва мижоз

ВИЛОЯТДА ЯККАЮ ЯГОНА

аммо унинг хизматидан тадбиркорлару фермерлар мамнун

«Ўктамбанк» Қашқадарё вилоятида ташкил этилган яккаю ягона очиқ турдаги хусусий акциядорлик тижорат банки ҳисобланади. Маълумки, Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2000 йилда иқтисодиётни эркинлаштириш ва ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг устувор йўналишларига бағишланган мажлисидаги маърузасида «Ўктамбанк»да капиталлаштириш жараёни суст бораётганига эътиборни қаратганди. Шундан кейин бу борада қандай ўзгаришлар юз берди? Банк бошқаруви раиси Холмўмин РАЗЗОҚОВ билан суҳбатимиз шу тарзда бошланди.

— Мен, аввало, бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим, — деди у. — Юртбошимизнинг назари эндигина фаолиятини бошлаган хусусий банкка тушганлиги, унга эътибор берганлиги биз учун катта гап бўлди. Демак, юртимиздаги каттами-кичикми ҳар бир хайрли иш, ташаббус давлатимиз раҳбарининг эътиборида. Шуни яна бир бор ҳис этиб қувондик. Очиғи, кўпгина имкониятлардан етарли даражада фойдаланмаётганимизни тушуниб етдик. Шундан кейин фаолиятимизни жонлантириш, капиталлаштириш жараёнини тезлаштириш юзасидан аниқ чора-тадбирларни белгилаб олдик. Хусусан, шу йилнинг биринчи ярмида банк Низом жамғармасини 52 миллион сўмга етказиш, йил охиригача эса уни уч баравар ошириш кўзда тутилган. Шу мақсадда Президентимизнинг «Банк тизимини янада эркинлаштириш ва ислоҳ қилиш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони талаблари асосида иш олиб бораяпмиз. Чунки бу фармонда тижорат банкларининг мустақиллигини ошириш ҳамда уларни инвестиция жараёнларининг фаол иштирокчиларига айлантириш, деҳқон, фермер хўжаликлари ҳамда кичик ва ўрта бизнес субъектларини кредитлашни кенгайтиришга алоҳида аҳамият берилган.

— Мумкин бўлса, шу ўринда бир неча мисоллар келтирсангиз?

— Бажонидил. Белгиланган тадбирларга кўра, тадбиркорлар, фермерлар, деҳқон хўжаликларига кредит бераяпмиз. Масалан, Баҳористон туманидаги «Камолот» (раиси Сафар Равшанов), «Тўймурод бобо» (раиси Тоир Тўймуродов), «Машъал» (раиси Эркин Жумақулов) фермер хўжаликларига чорва моллари сотиб олиш учун 4,5 миллион сўм кредит ажратилди. Якка тартибда тадбиркорлик билан шуғулланувчи Асрор Рўзиев ҳам банкимиздан 1 миллион сўм қарз олди. Шу билан бирга, биз мижозларимизга ҳамкор сифатида қараб, уларнинг топшириғига кўра, касса хизмати кўрсатиш билан кифояланиб қолмасдан, қурилиш, ишлаб чиқариш, хизмат соҳалари, сервис, технологиялар ва илмий-техникавий тармоқлар бўйича маблағларни инвестициялашга ҳам эътибор қаратаяпмиз. Айтиш лозимки, бу ишлар ҳеч оворагарчиликсиз амалга оширилмоқда. Шунинг учун мижозларимиз сони кун сайин ортаяпти.

— Акциялар операцияси қандай кечаяпти? Шу ҳақда тўхталиб ўтсангиз.

— Эгасининг номи ёзилган имтиёзли 22 миллион сўмлик акцияларнинг биринчи эмиссияси, худди шундай эгасининг номи ёзилган 30 миллион сўмлик акцияларнинг иккинчи эмиссияси чиқарилди. Тез орада учинчи эмиссияга ҳам навбат келади.

— Бозор шароитида, хоҳлайсизми-йўқми, рақобат бўлади. Кимки замон талабларига жавоб беролса, унда ютиб чиқади. Акс ҳолда...

— Шунинг учун биз, Низомимизда кўзда тутилганидек, мижозларимизга кредитлаш, лизинг, факторинг, аудит, қимматли қоғозлар каби операциялар бўйича энг арзон, энг қулай, энг ишончли, кўп қиррали хизматларни таклиф этган ҳолда, уларни ўз вақтида бажариш пайидан бўлаяпмиз. Айни чоғда маркетинг хизматини ҳам йўлга қўйишга ҳаракат қилмоқдамиз. Буларнинг бариси даромадимизни кўпайтириш имконини бермоқда.

Жумладан, шу йилнинг биринчи чорагида касса режасининг кирим қисми бўйича 179,5 фоиз ўсишга эришилди. Шунинг учун ўз маблағимиз ҳисобидан фермерлар ва тадбиркорларга 14 миллион сўм миқдорида имтиёзли, қисқа муддатли кредит бердик.

— Банкингиз яна қай бир хусусиятлари билан мижозларни ўзига жалб қилмоқда?

— Назаримда, тадбиркорлар ва жисмоний шахслар эътиборини қозонишимизнинг сабаби шуки, ким қанча нақд пул топширса (қанча миқдорда бўлишидан қатъий назар), исталган вақтда уни қайтараяпмиз. Сақлаш муддати 1 ойдан ошса, устама фоиз ҳам тўланмоқда. Омонатчиларга ҳам қисқа ва узоқ муддатли омонат турлари жорий этилган бўлиб, улардан айримларига ҳатто 40 фоизгача йиллик устама берилмоқда.

— Режаларингиз?

— Яқин кунларда банкимизда чет эл валютаси операцияларини ҳам бажаришга киришамиз. Бу, ўйлайманки, келажакда мижозларимиз, яъни ҳамкорларимиз манфаатдорлиги ошишига хизмат қилади.

«Халқ сўзи« мухбири Нарзулла РАВШАНОВ суҳбатлашди.

Радио алоқа тизимлари

бепул эфир

Тел.: (3712) 78-54-70; 78-41-07; Факс: 78-05-03.

2814

БАДИИЙ РАСМЛАР ҚАҲРАМОНИ – ЧЕГАРАЧИЛАР

Замонлар ўзгараверади, лекин ҳақиқий санъат асарлари халқ мулки бўлиб қолаверади. Ўз ижодий қоидаларига содиқ санъаткорлар Ватан ва халқ олдидаги бурчларини чуқур ҳис қилиб, давр билан ҳамнафас ҳолда янги-янги асарлар яратадилар, ўз ижодлари билан навқирон авлодларни эл-юртни севишга, ҳақиқий ватанпарвар бўлиб етишишга даъват этаверадилар.

Таниқли рассом Вячеслав Шевченко шахсий кўргазмасининг очилиши чоғида сўзга чиққанлар ана шулар ҳақида гапиришди. Кўргазма Ўзбекистон Республикаси Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитаси кенг фойесида Хотира ва Қадрлаш куни арафасида очилди.

Кўргазмага таниқли мўйқалам соҳиби кейинги пайтда яратган портретлар ва табиат манзараларини акс эттирган расмлар қўйилган. Рассом чегарачиларимизнинг жанговар ҳаёти билан танишди ва бутун бир портрет асарлар галереясини яратди. Уларда оддий аскарлар ва зобитларнинг руҳий ҳолати моҳирона акс эттирилган. Лейтенант Фахриддин Аҳмедов, сержант Султон Юзбоев, оддий аскар Дмитрий Сисоев, лейтенант Ҳусниддин Жабборовларнинг портретлари диққатни айниқса ўзига тортади.

Жўрабек МУРОД, "Халқ сўзи" мухбири.

ABN·AMRO Bank

Best Bank in Uzbekistan

CENTRAL EUROPEAN AWARDS 2000

Обрў-эътиборли "Euromoney" молия журналининг «Central European» нашри томонидан

АБН АМРО Банк МБ Ўзбекистон А.Ж.

2000 йилда
Ўзбекистоннинг энг яхши банки деб номланди.

Қўшма банкимизнинг асосий таъсисчиси-АБН АМРО Банкдир. Бу универсал тижорат инвестиция банкининг тарихи Голландия тарихининг ўтган аср бошига бориб тақалади. Бугун АБН АМРО Банк дунёнинг 76 мамлакатида ўз филиалларининг кенг тармоғига эга бўлган энг йирик халқаро молиявий конгломератлардан биридир.

Биз:

- Ўзбекистон молия бозорида энг яхши банк хизматларини;
- Банк хизматларининг кенг мажмуасини — пул кўчириш ва тижорат кредитидан тортиб, конвертация жараёнлари ва мижозлар эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда ишлаб чиқилган мураккаб таркибий молиялаштиришгача;
- Электрон банк иши ("банк-мижоз тизими") ва пластик-кредит карточкалари каби маҳаллий бозор учун мутлақо янги бўлган банк хизматларини тақдим этамиз.

СИЗНИ ЎЗ МИЖОЗЛАРИМИЗ САФИДА КЎРИШДАН ХУРСАНДМИЗ.

ABN·AMRO The Network Bank

Бизнинг манзил: Тошкент ш., Ҳ.Олимжон майдони, Ғарбий томон, Бизнес-комплекс, 4-подъезд.
Телефон: 120-61-41.
Факс 120-63-67.

2777

Майдон — Маҳорат — Матонат

ЁЗГИ СЕССИЯ — СТАДИОНДА

Май-июн ойлари талабалар ҳаётида муҳим ўрин тутади. Зеро, айнан мана шу пайтда курс якунланиб, навбатдаги босқичга ўтиш имтиҳонлари топширилади.

Талабаларимизнинг бу йилги ёзги сессияларига яна бир масъулиятли имтиҳон қўшилди. У ҳам бўлса 25 май-1 июн кунлари Наманганда бўлиб ўтадиган универсиадада фаол иштирок этиш, ўз жамоаси шаънини муносиб ҳимоя қилиш имтиҳонидир. Фарқи шундаки, бу имтиҳон анъанавий баҳолар билан эмас, медаллар билан баҳоланади.

Ҳа, мамлакатимизнинг 61 та олий ўқув юрти талабаларининг Наманганда тўпланишига ҳам саноқли кунлар қолди. Бу тадбир спортнинг тўққиз тури бўйича ўзаро мусобақаси бўлиши билан бирга соғлом турмуш тарзини, ёшлар ўртасида ҳамжиҳатликнинг мустаҳкамланишида муҳим аҳамият касб этади.

Шуни таъкидлаш ўринлики, талабалар спорти бутун дунёда юксак натижаларга эришиш мумкин бўлган заҳиралар манбаи деб тан олинган. Шу билан бирга спорт мусобақаларида ўзига ишонган, интилиб, матонат ва маҳоратини намойиш этиб ғолиб чиққан талаба эртага ҳаёт дея аталмиш қийинчиликларни ҳам бемалол енгиб ўтади. Ҳар томонлама соғлом ёш кадр сифатида Ўзбекистоннинг буюк келажагига муносиб ҳисса қўшади.

Озод БЕК,
«Халқ сўзи» мухбири.

КОРТДА ТАЛАБАЛАР

Андижонда республика ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими маркази тизимидаги ўқув юртлари талабаларининг биринчи теннис мусобақалари ниҳоясига етди.

«Соғлом авлод йили» режалари доирасида ўтказилган қизиқарли ва шиддатли беллашувлар бир ҳафта давом этди. Умумжамоа биринчилигида Тошкент шаҳри ёш теннисчилари ғолиблик шоҳсупасига кўтарилди. Иккинчи ва учинчи ўринларни Андижон ва Жиззах вилоятларининг вакиллари ўзаро бўлишиб олдилар.

Ўғил болалар баҳсида андижонлик Ф.Хўжаев, қизлар ўртасида тошкентлик А.Сорокотяга, жуфт бўлиб беллашувларда андижонлик У.Хабибуллаев билан Ф.Хўжаев, қизлар ўртасида жиззахлик Д.Абибуллаева билан Н.Бешимоваларга тенг келадигани топилмади.

Э.БОЛТАБОЕВ.

Ф. ХАБИБУЛИН («Дўстлик»):
— Ҳа, сеними шошмай тур, ҳимоячи.
Д. МИХАЙЛОВ олган сурат.

"Кўпкари" ва "Қиз қувмоқ"

Тошкент отчопарида Соғлом авлод йилига бағишланган катта спорт байрами бўлиб ўтди. Бу тадбир Ўзбекистон Давлат спорт қўмитаси, Миллий спорт турлари бўйича республика маркази ва "Ватанпарвар" мудофаага кўмаклашиш жамияти ташаббуси билан ташкил этилди.

Байрамда от спорти, авиамодел, мотопойга бўйича мусобақалар ўтказилди. Лекин, байрамнинг асосий мусобақаси "Кўпкари" ва "Қиз қувмоқ" беллашувлари бўлди.

(ЎзА).

Ёш гандболчилар беллашуви

Гулистон шаҳридаги "Алпомиш" спорт мажмуида Ўрта махсус ва касб-ҳунар ўқув муассасалари маркази ўқувчилари ўртасида қўл тўпи бўйича финал ўйинлари бўлиб ўтди.

Ушбу мусобақада Андижон вилояти гандболчилари ғолиб чиқди. Иккинчи ўринни Сирдарё вилояти жамоаси, учинчи ўринни Тошкент шаҳри спортчилари қўлга киритди.

Асосий кураш Андижон ва Сирдарё жамоалари ўртасида бўлиб ўтди. Беллашув 20-20 ҳисобида якунланди. Лекин тўплар ҳисобига кўра, андижонликлар мусобақа ғолиби деб топилди.

Мусобақа ғолибларига ўрта махсус ва касб-ҳунар ўқув маркази таъсис этган қимматбаҳо совға ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

10 май куни эса Гулистонда республикамизнинг барча вилоятларидан келган гандболчи қизлар жамоалари тўпланади.

Тўлқин АҲМАДАЛИЕВ,
ЎзА мухбири.

Т./ф.: (260) 22264, 22659
Тел.: 22507
Янгийўл шаҳри, Привокзал кўчаси.
2830

БЕРУНИЙ КАШФ ҚИЛГАН ҚИТЪАДА...

қорақалпоқ аёли нуфузли мукофотни олишга мушарраф бўлди.

Ўролой Отаниёзовани Қорақалпоғистонда яхши билишади. Элга танилган олима ўзининг савоб ишлари, самарали фаолияти билан назарга тушиб келмоқда. Айниқса, у етакчилик қилаётган «Перзент» нодавлат ташкилоти Оролбўйи аҳолиси, биринчи навбатда оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш, бу ишга жамоатчилик эътиборини жалб этиш борасида хайрли тадбирларни амалга оширмоқда.

Яқинда Ўролой Америка Қўшма Штатларидан қайтиб келди. Сан-Франциско шаҳрида фидойи қорақалпоқ аёли, тиббиёт фанлари доктори Ў. Отаниёзовага халқаро Гольдман мукофоти топширилди.

— Мукофотнинг чекига тушган маблағни Оролбўйи оналари ҳамда болалари саломатлигини ташхис этувчи энг замонавий асбоб-ускуналар харид қилишга сарфлаймиз! — дейди тиниб-тинчимас олима. — Биласизми, бобокалонимиз кашф қилган қитъада туриб Ўзбекистондай улуғ Ватан фуқароси бўлганимдан чексиз қувондим.

Қўшхабар

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИГА ТАРАДДУД

Тез орада Нукус шаҳрида бирданига 35 оила ҳамжиҳатликда ҳовли тўйлари ўтказади. Ўзбекистон давлат ҳиссадорлик уй-жой жамғарма банки Қорақалпоғистон бўлими ўз мижозларидан шунчасига шинам турар жойлар тортиқ қилади.

Ҳар томонлама шинам, кўркам бўлган беш қаватли бу уйнинг шартнома қиймати 90 миллион сўмни ташкил этади. Ҳозир асосий қурилиш-созлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда. Уйнинг саҳни 3631,2 квадрат-метрдан иборат бўлади.

— Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасида архитектура ва шаҳар қурилишини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ишимизга куч-қувват бахш этди, — дейди банк бўлими бошқарувчиси С. Абибуллаев. — Яқин кунлар ичида Нукус шаҳрида ўн олти хонадонга мўлжалланган яна битта уй қурилишига киришамиз!

Янгибой ҚЎЧҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

(Газетанинг навбатдаги сони 12 май, жума куни чиқади).

Реклама ва эълонлар
136-09-25

ФИЗИОТЕРАПИЯ ВА САЛОМАТЛИКНИ ТИКЛАШ ИЛМГОҲИДАГИ
(собиқ Н. А. Семашко номли)
амбулатор марказида қуйидаги касалликлар диагностика қилинади ва даволанади:

1. Хафақонлик хасталиги
2. Юрак ишемик хасталиги
3. Ревматизм
4. Ўпка ва нафас йўллари касалликлари
5. Асаб тизими касалликлари
6. Бўғим ва умуртқа касалликлари
7. Ошқозон ичак касалликлари
8. Жигар, меъда ости бези, ўт пуфаги касалликлари
9. Гинекологик касалликлари
10. Қулоқ, томоқ, бурун касалликлари
11. Стоматология

Замонавий ташхис қўйиш усуллари:

1. Эхокардиография (юрак ультратовуш ташхиси)
2. Жигар, ўт пуфаги, буйрак, бачадон, простата бези, қалқонсимон безни ультратовуш ташхиси ва ҳомилани аниқлаш.
3. Велоэргометрия
4. РЭэнцефалография
5. ЭХОэнцефалография
6. Гастрофиброскопия
7. РЭОвазография
8. Ректороманоскопия
9. Клиник ва биохимик тадқиқ усуллари

Даволаш усуллари:

1. Электр билан даволаш (қуйи ва юқори частотали, турли хил дорилар электрофорези)
2. Нур билан даволаш (гелиотерапия, сунъий жамланган нур, нур ванналари, ультрабинафша нурлари)
3. Лазеротерапия (ВЛОК, лазеропунктура, магнитолазер)
4. Сув билан даволаш (ванна ва душларнинг турли хиллари) ичакни минерал сув билан ювиш, ошқозон ва ўт пуфагини минерал сув билан зондлаш
5. Иссиқ балчиқ билан даволаш (парафин-озокерит аппликациялари гальванобалчиқ, балчиқли тампон)
6. Сув остида тортиш
7. Массажнинг турли хиллари (умумий, нуқтавий, вакуумли, сув ости массажи)
8. Игна билан даволашнинг турли хиллари
9. Аромотерапия
10. Мануал терапия
11. Оксигенотерапия
12. Фитотерапия
13. ЛФК, шейпинг

Беморлар юқори малакали мутахассислар: тиббиёт фанлари номзодлари, докторлари, профессорлар маслаҳатларидан фойдаланишлари, зарур бўлганда ётиб даволанишлари мумкин.

Бизнинг манзилгоҳ: 700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўч. 4. (Мўлжал- «Ўзэкспомарказ» (собиқ ВДНХ). автобуслар 10, 85, 88 троллейбус 24. Тел. 34-30-59, 34-15-64
2833

"ТЕЗИНТОМ" ЎЗБЕК-ГЕРМАН ҚЎШМА КОРХОНАСИ МАРКАЗИЙ ОСИЁДА ЯГОНА ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИДИР.

Том ёпиш материали
Металлчерепица ва аксессуарлар
Янгилик
Энди бу КАМЁБ МАТЕРИАЛ Ўзбекистонда тайёрланмоқда.

МЕТАЛЛЧЕРЕПИЦАЛАР афзаллиги:
Турли кўринишдаги томлар учун тез фурсатда етказиб берилади.
Ҳар қандай об-ҳаво шароитига чидамли.
Ташқи кўриниши кўркам, енгил терилади, табиий рангларда товланади.
Олдин ёпилган томларни қайта тиклаш ва таъмирлашда ҳам ишлатилиши қулай.
Тўплам ҳолида етказиб бериш имконияти мавжуд.
Амалда битмас-туганмас томга эга бўласиз.
Сиз билан ҳамкорлик қилишдан мамнунмиз.

Энг аъло жаҳон андозалари даражасида.
МЕТАЛЛЧЕРЕПИЦАЛАР кенглиги 1.065 м узунлиги 0,5 дан 10 метргача. 1 кв.метрининг вазни 4,5 кг.
Ишлаб чиқариш учун хомашё Голландиядан келтирилади.
Буюртмачининг хоҳишига кўра, томни ёпиш бўйича йўриқнома тақдим этилади, шунингдек маслаҳатчи-мутахассис жўнатилиши ҳам мумкин.
Тўлов шакли — исталганича.

У уйингизга МУҲТАШАМЛИК бахш этади.

Қуйидаги рақамлар бўйича телефон қилсангиз, бас: +998 (71) 162-78-59, 162-42-47, 162-96-31 факс: 162-41-05. E-mail: tezintom@globalnet.uz
"ТЕЗИНТОМ" ҚК. Тошкент, А. Муҳиддинов кўчаси, 1. ТОЭМЗ—1
2772

Чет эл технологияси ва хомашёсидан лак-бўёқ маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи Марказий Осиёда ягона қўшма корхона

"Лок колор синтез"
ҚЎШМА КОРХОНАСИ
2000 йил учун шартномалар тузиш мавсумини давом эттиради, шунингдек,
УНИВЕРСАЛ ЭМАЛЛАРНИ,
ТОМЛАРНИ БЎЯШ УЧУН БЎЁҚЛАРНИ,
ПАРКЕТ УЧУН
ШПАТЛЁВКА, ГРУНТОВКА ВА УНИВЕРСАЛ ЭМУЛЬСИЯ ЕЛИМИНИ (ПВАга ўхшаш)
ТАКЛИФ ЭТАДИ.
КЕНГ ЁЙИЛГАН РАНГЛИ ГАММА!

СОТИБ ОЛАМИЗ: ОК сими ГОСТ 3282 Ø3; 4мм; 60,70,100, 200л.ли металл сиғимлар.
Манзилимиз: Тошкент, Фарғона йўли, 35. Тел.: (371) 191-44-46, 191-47-41. Факс: (371) 191-74-63.
2444

ИСТАЛГАН МИКДОРДА ЕТКАЗИБ БЕРИЛАДИ.

С. Қ. Исломбеков номли «Ўзкимёфарм» ОҲЖ **маҳсулотлари кенг ассортименти.**

Дори-дармон воситаларини сотиш билан шуғулланувчи жисмоний ва юридик шахслар эътиборига!

«ЎЗКИМЁФАРМ» ОҲЖ

Тошкент шаҳар ва бошқа вилоятлар омборлари орқали энг зарур тиббиёт воситалари рўйхатидаги дори-дармонларни таклиф этади, шунингдек, бошқа дори препаратларини етказиб беради.

Тўлов шакли — «Ўзкимёфарм» ОҲЖ ҳисоб рақамига пул ўтказиш йўли билан.

Нархлар келишувга биноан пасайтирилиши мумкин.

Дори воситаларини сотиб олиш масаласи бўйича батафсил ахборотни қуйидаги телефон орқали олиш мумкин: (99 871) 56-71-68. Факс: 56-71-67; 56-60-59. Манзил: Тошкент ш., Т. Шевченко кўч, 23 (мўлжал-Шимолий вокзал атрофида).
2804

Тошкент электротехника алоқа институти жамоаси «Телематика тизимлари» кафедраси мудири, техника фанлари доктори, профессор

Маджитулла ОРИПОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига таъзия изҳор этади.

ЎзР ФА М.Т.Ўрозбоев номидаги механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти жамоаси институт бош муҳандиси Мирсобит Магдиевга онаси

ҲУРИНИСО аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбеккино» давлат акционерлик компанияси жамоаси «Ўзбекфильм» киностудияси актёри Иноғом Одиловга укаси

Қўчқор ОДИЛОВнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент шаҳар Ишсизларни касбга тайёрлаш, қайта ўқитиш ва малакасини ошириш маркази жамоаси марказ раҳбари А.Мустагизовга падари бузруквори

АБОМУСЛИМ отанинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), С. ЗИНИН, М. МИРАЛИМОВ, С. МУҲИДДИНОВ, Ш. РИЗАЕВ, М. САФАРОВ, Р. ФАРҲОДИЙ, И. ХУДОЁРОВ, И. ШОҒУЛОМОВ, О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик — 132-11-15;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 376, 22228 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар С. ЛУКИН ва Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ. Навбатчи муҳаррир — И. ХУДОЁРОВ. Навбатчи — Б. ОСТАНОҚУЛОВ. Мусаҳҳиҳ — Ш. МАШРАББОЕВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00 топширилди 19.00
1 2 3 4 5 6